

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการสอนแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและห้องเรียนคละชั้นเป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดถือภารกิจและพื้นที่เป็นฐานด้วยระบบ TEPE Online โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้หลักสูตรและวิทยากรที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในทุกที่ทุกเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการสอนแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและห้องเรียนคละชั้น จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

คำนำ	1
หลักสูตร “การสอนแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและห้องเรียนคละชั้น”	
รายละเอียดหลักสูตร	4
คำอธิบายรายวิชา	4
วัตถุประสงค์	4
สาระการอบรม	4
กิจกรรมการอบรม	4
สื่อประกอบการอบรม	4
การวัดผลและประเมินผลการอบรม	5
บรรณานุกรม	5
เค้าโครงเนื้อหา	6
ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น	8
ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น	11
ตอนที่ 3 การจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแบบคละชั้น	19
ตอนที่ 4 การวัดผลประเมินผลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน	29
ใบงานที่ 1	37
ใบงานที่ 2	38
ใบงานที่ 3	39
ใบงานที่ 4	41

หลักสูตร

การประกันคุณภาพการศึกษา

รหัส TEPE-00104

ชื่อหลักสูตรรายวิชาการประกันคุณภาพการศึกษา

ปรับปรุงเนื้อหาโดย

คณาจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา

1. นายกนก	อินทรพฤกษ์
2. นางลำไย	สนั่นรัมย์
3. ดร.วิษณุ	ทรัพย์สมบัติ
4. ผศ.ดร.สิทธิกร	สุมาลี

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดและหลักการการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นองค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบ
คละชั้นการจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้นการวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถในห้องเรียนคละ
ชั้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. สามารถบอกความหมาย ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น
2. วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ความแตกต่างการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นและการจัดการ

เรียนรู้แบบรวมชั้นได้

3. สามารถออกแบบชั้นเรียนแบบคละชั้นให้ครอบคลุมองค์ประกอบได้อย่างถูกต้อง
4. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบคละชั้นได้และเหมาะสมกับผู้เรียน
5. สามารถจัดทำผังห้องเรียน และระบุพื้นที่ที่จำเป็นต้องมีในห้องเรียนคละชั้นได้
6. สามารถวัดผลและประเมินผลความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถในห้องเรียนคละ

ชั้นได้

สาระการอบรม

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

ตอนที่ 3 การจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแบบคละชั้น

ตอนที่ 4 การวัดผลประเมินผลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร
8. ทำแบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วีดิทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

บรรณานุกรม

- กิ่งเพชร ส่งเสริม. 2552. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิพัฒนสอนสมนึก. 2553. การพัฒนาโมเดลการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกจนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกจนคร เขต 1. คู่มือยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก.สกจนคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกจนคร เขต 1, 2551.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กประจำปีงบประมาณ 2549-2551. สุราษฎร์ธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2549.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นในโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : อูษาการพิมพ์, 2551.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. คู่มือบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นในโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,
- _____. 2553. คู่มืออบรมบุคลากรแกนนำการจัดการเรียนรู้คละชั้นในโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Collingwood, L. 1991. *Multiclass Teaching in Primary School*. London : The UNESCO Office.

Manitoba Education and Youth. 2003. **Independent Together : Supporting the
Multilevel Learning Community.**Manitoba : School Programs Division.

หลักสูตร TEPE-00104

การสอนแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและห้องเรียนคละชั้น

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

เรื่องที่ 1.1 แนวคิดและหลักการการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

แนวคิด

1. สาระสำคัญของหลักการและแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ครอบคลุม ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะสำคัญ และความแตกต่างระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น และการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้น

วัตถุประสงค์

1. สามารถบอกความหมาย ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น
2. วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ความแตกต่างการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นและการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นได้

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

เรื่องที่ 2.1 องค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น

แนวคิด

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้นที่ครอบคลุมด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น และด้านการจัดบรรยากาศห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น รวมทั้งกิจกรรมการสอนในห้องเรียนแบบคละชั้น

วัตถุประสงค์

1. สามารถออกแบบชั้นเรียนแบบคละชั้นให้ครอบคลุมองค์ประกอบได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบคละชั้นได้และเหมาะสมกับผู้เรียน

ตอนที่ 3 การจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแบบคละชั้น

เรื่องที่ 3.1 การจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้น

แนวคิด

1. หลักสำคัญในการจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้น รวมทั้งข้อควรคำนึงในการจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้นการพัฒนาจิตสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญมีความจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องพัฒนา หรือปลุกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีครู หรือ ผู้ใหญ่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อเด็กจะได้ยึดแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง

วัตถุประสงค์

1. สามารถจัดทำผังห้องเรียน และระบุพื้นที่ที่จำเป็นต้องมีในห้องเรียนคละชั้นได้

ตอนที่ 4 การวัดผลประเมินผลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน

เรื่องที่ 4.1 การวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถในห้องเรียนคละชั้น

แนวคิด

1. แนวคิดในการวัดผลและประเมินผลความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถในห้องเรียนคละชั้น

วัตถุประสงค์

สามารถวัดผลและประเมินผลความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถในห้องเรียนคละชั้นได้

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

เรื่องที่ 1.1 แนวคิดและหลักการการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น (Multigrade) มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้สนองตอบความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย ซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่องปฏิรูปการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น จึงใช้ได้ดีกับโรงเรียนทุกประเภทดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้จึงต้องทราบความหมาย ลักษณะสำคัญ และแนวคิดหลักการที่สำคัญ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น หมายถึง การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ต่างชั้น ต่างกลุ่ม อายุ และต่างระดับความสามารถ ซึ่งเรียนในห้องเดียวกัน โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperation) และการสนับสนุนจากเพื่อนในห้อง (Peer support)

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น (Multigrade) มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้สนองตอบความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย ซึ่งตรงกับแนวคิด เรื่องปฏิรูปการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น จึงใช้ได้ดีกับโรงเรียนทุกประเภท เนื่องจากชั้นเรียนทุกชั้นย่อมมีนักเรียนที่ระดับความสามารถต่างกัน ตลอดจนมีความต้องการเรียนรู้และลักษณะการเรียนรู้ (Learning Styles) เฉพาะบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักเรียนรายบุคคล มีชื่อเรียกว่า การจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างของผู้เรียน (Differentiate Instruction) ห้องเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบนี้ จึงเป็นห้องเรียนที่คละความสามารถของนักเรียน (Mixed – Ability Classrooms) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่นำนักเรียนต่างระดับชั้นมาเรียนรวมกันเรียกว่า การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น (Multigrade Classroom) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะเพิ่มเป็น 2 ด้านคือ จัดการเรียนรู้คละอายุและคละความสามารถ (Mixed age & Mixed Ability)

ทำไมจึงควรจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นส่งเสริมคุณสมบัติสำคัญของเด็ก คือ การเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับผู้อื่น นอกเหนือจากการพัฒนาด้านสติปัญญา กระบวนการเรียนรู้แบบคละชั้น เช่น การรวมชั้น จับคู่ แบ่งกลุ่มย่อย ค้นคว้าด้วยตนเอง ฯลฯ ทำให้นักเรียนมีลักษณะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองได้ (Self – managing) ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของการใฝ่เรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับระดับความสามารถของนักเรียน ตรงกับหลักการสอนที่มี
ประสิทธิภาพจากงานวิจัยของ Branat (1998) ซึ่งระบุว่านักเรียนรู้ได้ดีที่สุด ภายใต้สถานการณ์
ต่อไปนี้

1. เรื่องที่เรียนรู้เป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ มีความหมายต่อเขา
2. เรื่องที่เรียนท้าทายความสามารถ กระตุ้นให้อยากเรียนรู้
3. เรื่องที่เรียนเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ
4. นักเรียนได้เรียนรู้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของตน มีตัวเลือกให้เลือกได้
5. นักเรียนได้ใช้ความรู้เดิมมาต่อยอดสร้างเป็นความรู้ใหม่
6. นักเรียนมีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
7. นักเรียนได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากครูและกลุ่มเพื่อน
8. นักเรียนได้เลือกและทดลองใช้วิธีการเรียนรู้ที่เขาเลือก
9. บรรยากาศการเรียนรู้นี้ในห้องเรียนเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

แนวคิดหลักการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น

การจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีนักเรียนต่างชั้นต่างวัย
ต่างความสามารถมาเรียนรู้พร้อมกันในเวลาเดียวกัน ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้จึงต้องอาศัยแนวคิด
หลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ร่วมกัน การมีนักเรียนจำนวนน้อยในแต่ละ
ชั้น ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่สนุกสนาน ขาดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. การจัดการเรียนรู้ที่เต็มตามศักยภาพ ห้องเรียนแบบคละชั้นเป็นห้องเรียนแบบ
ธรรมชาติที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตที่ปกติ และเด็กทุกคนในโรงเรียนมีครูดูแลได้ตลอดเวลา
3. จัดกลุ่มเด็กที่พัฒนาการและระดับความสามารถในการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกันได้
ด้วยกัน
4. จัดประสบการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้จากผู้อื่น

ความแตกต่างในการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นและการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้น

ประเด็นที่แตกต่างกัน มี 4 ประการ คือ

1. การจัดตารางสอน/แผนการเรียนรู้
2. กิจกรรมการเรียนรู้
3. การจัดชั้นเรียน/การจัดกลุ่มเด็ก
4. การจัดพื้นที่ในห้องเรียน

ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนได้มาเรียนด้วยกันเป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ขึ้นในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนนี้มีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน

การจัดห้องเรียนแบบคละชั้นจัดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความหลากหลายของผู้เรียนซึ่งมีผู้เรียนหลายระดับชั้นและอายุต่างกัน ทำให้ช่วงของการเรียนรู้ ชั้นพัฒนาการ ความถนัดความสนใจ บุคลิกภาพ ประสบการณ์กว้างขึ้น ดังนั้นในห้องเรียนจึงไม่ใช่ห้องเรียนที่มีลักษณะเดียวเพื่อตอบสนองลักษณะใดลักษณะหนึ่งโดยเฉพาะ การจัดชั้นเรียนแบบคละชั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนดังนี้

1. การจัดห้องเรียนแบบคละชั้นตระหนักและให้ความสำคัญต่อขั้นพัฒนาการและระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน เน้นความสำคัญไปที่การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลตลอดหลักสูตร การแข่งขันมีน้อยเพราะนักเรียนจะตระหนักและยอมรับในความแตกต่างทางการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล นักเรียนจะเรียนรู้ที่จะกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การประเมินและสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง

2. การจัดห้องเรียนแบบคละชั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับความรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่อายุมากกว่าและน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริงที่คนอยู่ร่วมกันโดยไม่ได้แบ่งอายุ ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมในห้องเรียนแบบคละชั้นจึงสะท้อนความหลากหลายของสถานการณ์ทางสังคม ผู้เรียนที่อายุน้อยกว่าจะเรียนรู้ความรู้ที่กว้างขวางขึ้นจากเพื่อนร่วมชั้นที่อายุมากกว่า เรียนรู้ทักษะและพฤติกรรมจากตัวแบบที่อายุมากกว่าส่วนผู้เรียนที่อายุมากกว่าจะพัฒนาความสามารถในด้านบทบาทความเป็นผู้นำและพูดอธิบายความหมายได้ชัดเจนเมื่อร่วมเรียนรู้กับผู้เรียนที่อายุน้อยกว่า ส่วนผู้เรียนที่เรียนอ่อนหรือเป็นผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เรียนที่อายุน้อยกว่าไม่ต้องเรียนอย่างโดดเดี่ยว

3. การจัดห้องเรียนแบบคละชั้นช่วยทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเพราะผู้เรียนไม่ได้ต้องการใช้เวลาเพื่อพัฒนาทักษะที่เขามีอยู่แล้วหรือผู้เรียนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษายังมีโอกาสที่จะมีสัมฤทธิ์ผลในปีต่อมา ในห้องเรียนแบบคละชั้นนี้นักเรียนทุกคนต่างได้รับการคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้และเวลาอาจเปลี่ยนแปลงไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

4. การจัดห้องเรียนแบบคละชั้นจะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครูพัฒนาไปด้วยดี เนื่องจากผู้เรียนไม่ต้องกังวลว่าเมื่อเปลี่ยนชั้นแล้วจะได้ไปอยู่กับครูคนใดเพราะนักเรียนจะได้อยู่กับครูคนเดียวมากกว่าหนึ่งปี

2. ประโยชน์ต่อครู

การจัดการเรียนแบบคละชั้นเป็นการสอนนักเรียนที่มีระดับพัฒนาการและความสามารถแตกต่างกัน โดยที่ครูได้สอนนักเรียนเป็นเวลานาน จึงทำให้การสอนในห้องเรียนแบบคละชั้นมีประโยชน์ต่อครู ดังนี้

1. ครูมีเวลามากกว่าในการพัฒนาความเข้าใจผู้เรียน ครูแต่ละคนมีความต้องการเวลาเป็นระยะเวลาหนึ่งปีหรือมากกว่าและสามารถวางแผนการสอนนักเรียนตามระดับพัฒนาการ ในขณะที่ครูที่สอนในห้องเรียนแบบแบ่งระดับชั้นเพียงจะรู้จักผู้เรียนดีขึ้นในช่วงท้ายของปีการศึกษาแต่ครูที่สอนในห้องเรียนคละชั้นนั้นครูจะมีความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดีทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความสนใจ และลีลาการเรียนรู้

2. ในการวางแผนการเรียนรู้เป็นเวลาสองปีหรือมากกว่าทำให้ครูมีโอกาสในการใช้หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นมากกว่า การเขียนโครงการจะเป็นไปตามความสนใจของผู้เรียนและเหตุการณ์ทางสังคมในขณะนั้น

3. ครูสามารถพัฒนาผู้ปกครองให้เป็นอาสาสมัครที่ทำงานร่วมกับครูจากการทำงานกับผู้เรียนและผู้ปกครองเป็นระยะเวลานานหลายปี ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกมั่นใจเพราะรู้จักกับครูมากขึ้น ดังนั้นในห้องเรียนแบบคละชั้นครูจึงมีโอกาสทำงานกับครอบครัวของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

3. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมักมีความพึงพอใจต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบคละชั้นที่ช่วยพัฒนาทักษะ วุฒิภาวะทางอารมณ์และการเป็นตัวของตนเอง การจัดห้องเรียนแบบคละชั้นมีประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ดังนี้

1. ผู้ปกครองมีโอกาสที่จะพัฒนาความรู้สึกไว้วางใจครู ครูกับผู้ปกครองใช้เวลาทำงานร่วมกันแก้ปัญหา ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครองจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

2. เนื่องจากการจัดห้องเรียนแบบคละชั้นทำให้เกิดการจัดกลุ่มครอบครัวขึ้นกล่าวคือ ผู้เรียนที่เป็นญาติพี่น้องกันมักจัดเข้าเรียนห้องเรียนเดียวกัน ซึ่งทำให้ผู้ปกครองสามารถสอดส่องดูแลลูกหลานในชั้นเรียนได้ง่ายขึ้นในฐานะเป็นอาสาสมัครทำงานร่วมกับโรงเรียน

3. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่ลูกหลานมีความกดดันน้อยที่ไม่ต้องปรับตัวกับครูคนใหม่และชั้นเรียนใหม่ในปีการศึกษาต่อไปเหมือนการจัดห้องเรียนแบบแบ่งระดับชั้น

สรุป

การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น หมายถึง การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนต่างชั้นต่างกลุ่มอายุ ซึ่งมีความแตกต่างกัน นำมาจัดการเรียนรู้พร้อมกันเป็นชั้นเดียว โดยครูใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับระดับความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นนั้นมีความแตกต่างกับการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นด้วยกัน 4 ประการ คือ 1) การจัดตารางสอน/แผนการเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) การจัดชั้นเรียน/การจัดกลุ่มเด็กและ 4) การจัดพื้นที่ในห้องเรียน

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

เรื่องที่ 2.1 องค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น

การจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น เป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่นำนักเรียนหลายชั้นมาเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรคำนึงถึงองค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้นเป็นสำคัญ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

องค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น

การบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้นมีองค์ประกอบ ที่สำคัญ ดังนี้

1. การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอนสำหรับชั้นเรียนแบบคละชั้น ควรคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐาน ภูมิหลังของครูและเหตุผลในการเลือกครูเข้าสอน โดยพิจารณาว่าจะจัดครูเข้าสอนอย่างไร มีเหตุผลใดจึงจัดเช่นนั้น มีข้อดี / ข้อเสีย ของการเลือกครูเข้าสอนนักเรียนแต่ละห้องอย่างไร โดยพิจารณาถึงความรู้ ทักษะและสมรรถนะ ตลอดจนเจตคติที่จำเป็นของครูในการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ดังนี้

1.1 ด้านความรู้

ครูผู้สอนในห้องเรียนแบบคละชั้น ซึ่งมีนักเรียนต่างกลุ่มอายุต่างความสามารถเรียนรวมในห้องเดียวกัน ครูจึงควรมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

1.1.1 เทคนิคการจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น ประกอบด้วย

1.1.1.1 วิธีการหลากหลายในการจัดชั้นเรียน เช่น การจัดกลุ่มทั้งชั้น กลุ่มย่อย การจับคู่ การทำงานรายบุคคล และความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ในการจัดกลุ่มย่อย

1.1.1.2 การจัดกิจกรรมประจำวันด้านการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กคุ้นเคยจนสามารถเรียนรู้ต่อเนื่องได้ แม้ครูไม่อยู่ในชั้น เช่น การควบคุมกำกับโดยนักเรียนการใช้สื่อที่มีอยู่เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นกลุ่ม

1.1.1.3 วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา

1.1.1.4 รู้วิธีการสอนที่หลากหลายซึ่งสามารถใช้สอนในชั้นเรียนแบบคละชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การสอนเป็นทีม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การทำงานกลุ่มย่อย การสอนเป็นชั้นรวม การเรียนรู้โดยกลุ่มเพื่อน จัดกิจกรรมหมุนเวียนตามฐานอย่างเป็นระบบ

1.1.2 ความรู้เรื่องประโยชน์และผลดีของการสอนแบบคละชั้นทั้งด้านวิชาการ และด้านอื่นๆ

1.1.3 การจัดโครงสร้างหลักสูตรที่สมดุล ครอบคลุมการสอนเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายภาคเรียนและรายปี

1.1.4 วิธีการจัดพื้นที่ในห้องเรียน การจัดสื่อคั่นคว่ำและแหล่งเรียนรู้ทั้งใน นอกห้องเรียน
สำหรับกลุ่มนักเรียนที่คละชั้น

1.1.5 วิธีการประเมินผลที่ปฏิบัติได้และมีประสิทธิภาพสามารถประเมินผลการเรียนรู้ที่
คาดหวังสำหรับนักเรียนในชั้นเรียนที่สอดคล้องตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน

1.2 ด้านทักษะและสมรรถนะ

ครูผู้สอนในห้องเรียนแบบคละชั้นควรมีทักษะและสมรรถนะที่ดี ต่อไปนี้

1.2.1 ทักษะในการจัดการเรียนชั้นเรียน โดยครูผู้สอนควรมอบหมายงานให้นักเรียน
ทุกคนได้ทำงานตามความสามารถและครูมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน

1.2.2 ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล

1.2.3 มีทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่
สนองตอบตามระดับความสามารถของผู้เรียน

1.2.4 ทักษะการจัดทำ / หาสื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนแบบคละชั้น

1.2.5 ทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลายตรงตาม
สภาพจริง

1.3 ด้านทัศนคติ

1.3.1 มีความเชื่อว่าการสอนแบบคละชั้นจะเกิดประโยชน์แก่เด็กทั้งด้านพัฒนาการ
ทางสติปัญญาและการพัฒนาทางสังคมและอารมณ์

1.3.2 เชื่อมมั่นว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้ร่วมกันได้

1.3.3 ผู้ปกครองเห็นประโยชน์ของการสอนแบบคละชั้นทั้งในด้านวิชาการ และด้าน
อื่นนอกเหนือจากงานวิชาการ

1.3.4 การจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู

1.4 ด้านการเสริมสร้างวินัยเชิงบวก

การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบคละชั้น ครูผู้สอนจะต้องสร้างระเบียบวินัย
ในห้องเรียนก่อน ตลอดจนกำหนดข้อตกลงในการเรียนรู้ร่วมกัน และ ควรเริ่มต้นจากชั้นเล็กที่สุด
เช่น ชั้นอนุบาลหรือประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มาเข้าเรียน ครูจะแนะนำชีวิตความเป็นอยู่ กิจวัตร
ประจำวันและ การปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียน โดยครูผู้สอนทั้งโรงเรียนต้องร่วมกันฝึกวินัยการเรียนรู้
ในห้องเรียนแบบคละชั้น เนื่องจากห้องเรียนคละชั้น ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนตามระดับ
ความสามารถ ครูเป็นผู้ดูแล อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำโดยหมุนเวียนไปตามกลุ่ม ดังนั้น
เด็กจึงต้องมีวินัยในตนเอง และรู้จักการเรียนรู้ คั่นคว่ำ ทั้งจากเอกสารใบงาน ใบความรู้ สื่อ ICT
ต่างๆ ตลอดจนเรียนรู้ จากการทำงานร่วมกับนักเรียนคนอื่นหรือนักเรียนในชั้นต่างกันโดยไม่ต้องมีครู
อยู่ในกลุ่ม แนวทางการเสริมสร้างวินัยและข้อตกลงของห้องเรียน มีดังนี้

1. จัดทำระเบียบข้อตกลงโดยนักเรียนมีส่วนร่วม
2. มีจำนวนข้อไม่มากนัก
3. ใช้ภาษาที่จดจำได้ง่าย และบ่งบอกถึงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิด
4. ใช้ภาพประกอบมีสีสัน / เป็นคำคล้องจอง

2. การจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น

การจัดชั้นเรียนแบบคละชั้นเป็นห้องเรียนที่มีเด็กต่างชั้น ต่างกลุ่มย่อย ต่างกลุ่มอายุ ความสามารถต่างกัน แต่นำมาจัดการเรียนรู้พร้อมกัน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมแบบรวมชั้น การทำงานกลุ่มย่อย การทำงานแบบคู่ การทำงานรายบุคคล การจัดกลุ่มนักเรียนในชั้นเรียนแบบคละครูควรคำนึงถึง เรื่องต่อไปนี้

1. พัฒนาการหรือระดับความสามารถของเด็ก การจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น ไม่ควรจัดเด็กที่มีความสามารถต่างกันมากๆ มาเรียนรวมกัน เช่น ป. 1 กับ ป. 5 ควรจัดเด็กที่มีระดับ พัฒนาการในการเรียนรู้ใกล้เคียงกันมาเรียนรวมกัน เช่น ป. 1 รวมกับ ป. 2, ป. 2 รวมกับ ป.3, ป. รวม ป. 1- 3, ป.4- 6 เป็นต้น
2. ระดับผลการเรียน ความสนใจ ความพึงพอใจในกลุ่มเพื่อนหรือภาษาถิ่นที่เด็กพูดในชีวิตประจำวัน
3. ปริมาณเด็ก ในชั้นเรียนแบบคละสัดส่วนเด็กต่อครูไม่ควรเกิน 20คน เพื่อให้ การดูแลเด็กที่ต่างความสามารถในการเรียนรู้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดบรรยากาศห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ควรคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน และการจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เป็นการจัดแบ่งพื้นที่ของห้องเรียนสำหรับจัด กิจกรรม โดยคำนึงถึงลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งที่เป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และการเรียนรู้ รายบุคคล ดังนั้น ห้องเรียนควรมีมุมหรือศูนย์การจัดกิจกรรม ดังนี้

- 3.1.1 มุมสงบหรือมุมทำงานเดี่ยว
- 3.1.2 ศูนย์ทดสอบ
- 3.1.3 บริเวณที่ครูใช้สอนทั้งชั้นรวมกัน
- 3.1.4 มุมทำงานแบบจับคู่
- 3.1.5 บริเวณที่จัดไว้สำหรับทำงานกลุ่มย่อย
- 3.1.6 ศูนย์โสตทัศนศึกษาและค้นคว้าเอกสารอ้างอิง
- 3.1.7 บริเวณที่ครูสอนกลุ่มย่อย

3.1.8 มีป้ายนิเทศหรือที่จัดแสดงผลงานของนักเรียน

3.2 ลักษณะของชั้นเรียน เป็นการจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแบบคละชั้น ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
จะต้องมีลักษณะพื้นที่ กว้างขวางพอสมควร และมีที่ว่างสำหรับครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อย่าง
ต่อเนื่องและหลากหลาย

แนวดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

1. จัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีหลายชั้นมา
เรียนรวมในห้องเรียนเดียวกัน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้
- 2) สร้างแรงจูงใจเมื่อเด็กเกิดความสนใจ และมีความพึงพอใจในการเรียน
- 3) จัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างของนักเรียน ด้านความพร้อม ความ
ถนัด ความสนใจ ความถนัด ความเชื่อ
- 4) ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้
- 5) จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของนักเรียน
- 6) ห้องเรียนสะอาด จัดเก็บสื่อ วัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้เป็นหมวดหมู่
สะดวกต่อการนำไปใช้
- 7) นักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัยและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
- 8) มีป้ายนิเทศ หรือที่จัดแสดงผลงานของนักเรียนที่เหมาะสม

2. การจัดตารางเรียน

การจัดตารางเรียนในชั้นเรียนแบบคละชั้น สามารถจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้าง
หลักสูตรของสถานศึกษาหรือจุดเน้นของสถานศึกษาและสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้แบบคละชั้น
เช่น จัดตารางเรียนช่วงเช้าเน้นการเรียนรู้ด้านภาษาและคณิตศาสตร์ ภาคบ่าย จัดแบบบูรณาการ
เป็นหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นทักษะสำคัญที่เป็นทักษะร่วมในการแสวงหาความรู้ เช่น ทักษะการ
คิด ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร เป็นต้น

ตัวอย่าง ตารางเรียนระดับชั้น ป.1-3

ตัวอย่างที่ 1

วัน/เวลา	08.30-12.00 น.		12.00-13.00 น.	13.00-15.30น.	
จันทร์	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	บูรณาการสังคมศึกษา ดนตรี ศิลปะ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี สุขศึกษาและ พลศึกษา
อังคาร	คณิตศาสตร์	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ	
พุธ	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
พฤหัสบดี	คณิตศาสตร์	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ	
ศุกร์	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	

ตัวอย่างที่ 2

เวลา วัน	08.30-09.55	09.55- 10.05	10.05-11.30	11.30- 12.30	12.30 - 13.30	13.30-14.30	14.30-15.30
จันทร์	คณิตศาสตร์	อาหารว่างและ เครื่องดื่ม	ภาษาไทย	นึ่ง ขนม	วิทยาศาสตร์	บูรณาการ	
อังคาร	ภาษาไทย		คณิตศาสตร์		ดนตรี	ครูพระ	บูรณาการ
พุธ	อังกฤษ		วิทยาศาสตร์		บูรณาการ		พละ
พฤหัสบดี	คณิตศาสตร์ ภาษาไทย		ภาษาไทย		อังกฤษ	บูรณาการ	ลูกเสือ
ศุกร์	ภาษาไทย		คณิตศาสตร์		บูรณาการ	ชุมนุม	อบรม

ตัวอย่าง ตารางเรียนระดับ ชั้น ป.4-6

ตัวอย่างที่ 3

เวลา วัน	09.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00- 13.00 น.	13.00-14.00	14.00-15.00	15.00-16.00
จันทร์	ภาษาไทย				บูรณาการ		แนะแนว
อังคาร	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	อังกฤษ		บูรณาการ		ซ่อมเสริม
พุธ	ภาษาไทย		วิทยาศาสตร์		บูรณาการ		ซ่อมเสริม
พฤหัสบดี	คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์		คอมพิวเตอร์	ลูกเสือ	ซ่อมเสริม
ศุกร์	คณิตศาสตร์	อังกฤษ			นาฏศิลป์	ชุมนุม	แนะแนว

ตัวอย่างที่ 4

เวลา วัน	08.30-09.55	09.55- 10.05	10.05-11.30	11.30- 12.30	12.30 - 13.30	13.30-14.30	14.30-15.30
จันทร์	ภาษาไทย	อาหารว่างและเตรียม เพลง	คณิตศาสตร์	ศิลปะ บูรณาการอาหาร	อังกฤษ	บูรณาการ	
อังคาร	คณิตศาสตร์		ภาษาไทย		ครูพระ	ขนมไทย / ภูมิปัญญา / เกษตร	
พุธ	วิทยาศาสตร์		ดนตรี		อังกฤษ	วิทยาศาสตร์	พละ
พฤหัสบดี	ภาษาไทย		คณิตศาสตร์		อังกฤษ	การทำงาน	ลูกเสือ
ศุกร์	คณิตศาสตร์		ภาษาไทย		วิทยาศาสตร์	ชุมนุม	อบรม

3. การเตรียมตัวของครู

ครูผู้สอนในการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น ควรมีการเตรียมตัวดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลเด็กรายบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินพื้นฐานด้านการอ่าน และคณิตศาสตร์ เพื่อจัดระดับความสามารถของเด็ก

3.2 กำหนดการสอน ระบุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และชิ้นงานที่แสดงความสามารถของนักเรียน

3.3. จัดกลุ่มเด็กและเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.1 จัดกลุ่มย่อยเด็กที่มีความสามารถระดับเดียวกัน

3.3.2 จับคู่เด็กที่อยู่ในระดับเดียวกัน หรือต่างชั้นกัน

3.3.3 เตรียมกิจกรรมที่ใช้ในช่วงรวมชั้น จับคู่ กลุ่มย่อย งานเดี่ยว

3.3.4 เตรียมใบงาน ใบความรู้ แหล่งค้นคว้า

3.4 จัดระบบการเรียนรู้ โดยหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ เช่น กำหนดกลุ่มที่ทำงานอิสระ กลุ่มย่อยที่เรียนรู้กับคุณครู การประเมินผล ฯลฯ

3. กิจกรรมการสอนในห้องเรียนคละชั้น

ในการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ครูจะดูแลนักเรียนมากกว่า 1 ชั้นเรียน ดังนั้น จึงมีกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมอย่างหลากหลายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละคน โดยมีกิจกรรมพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมสอนรวมชั้น เป็นกิจกรรมเตรียมความพร้อม นำเข้าสู่บทเรียนทบทวนความรู้เดิม กิจกรรมนี้มีความสำคัญมากเนื่องจากครูจำเป็นต้องชี้แจงกิจกรรมหลักที่จะเรียนรู้ในแต่ละวัน พร้อมทั้งมอบหมายงานให้เด็กแต่ละกลุ่มก่อนที่เด็กจะแยกกันไปทำงาน ที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้นใน ๑ วัน เด็กแต่ละกลุ่มจะหมุนเวียนกิจกรรมสลับกัน ระหว่างการทำงานกลุ่มย่อย การเรียนรู้แบบจับคู่ การทำงานเดี่ยว และการเรียนรู้กับครูในกลุ่มเฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมหลัก ดังกล่าวนี้ โดยเฉพาะ การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นหน่วยเรื่องเดียวกัน

แต่มีกิจกรรมสำหรับเด็กแต่ละชั้นต่างกัน ตามระดับการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้สอนสามารถจัดทำใบ
ความรู้ ใบงาน หรือกิจกรรมเพิ่มเติมได้ให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กในแต่ละโรงเรียน

2. กิจกรรมจับคู่ อาจจับคู่เด็กที่เรียนระดับชั้นเดียวกัน หรือจับคู่เด็กต่างระดับชั้น
3. กิจกรรมกลุ่มย่อย ครูวิเคราะห์ความสามารถเด็กและจัดกลุ่มเด็กที่มีความสามารถ
ใกล้เคียงกันให้ทำงานร่วมกัน โดยครูจัดใบงานหรือใบกิจกรรมที่สอดคล้องกับระดับความสามารถของ
เด็กแต่ละกลุ่ม
4. กิจกรรมการสอนโดยกลุ่มเพื่อน (เพื่อนสอนเพื่อน) และการสอนข้ามกลุ่มอายุ
5. กิจกรรมการทำงานรายบุคคล
6. กิจกรรมการเรียนรู้กับครูเป็นกลุ่มย่อย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้เด็กแต่ละคนมีงานที่ได้รับมอบหมาย ตามระดับ
ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ตลอดจนมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กด้วยกัน รู้จัก
เป็นผู้ให้และผู้รับ มีวินัยในตนเอง สามารถรับผิดชอบตนเองได้เป็นอย่างดี ลักษณะการจัดกิจกรรมที่
หลากหลาย เช่นนี้ จึงทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อยได้ครบถ้วน

บทบาทสำคัญของครูในการออกแบบกิจกรรม

การออกแบบกิจกรรมและการเรียนรู้ให้นักเรียนรายคน/รายกลุ่มทำกิจกรรมหลากหลาย
พร้อมกัน โดยไม่รบกวนกัน ภายใต้การกำกับดูแลของครู

สรุป

การจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น เป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่นำนักเรียนหลายชั้นมา
เรียนรู้พร้อมกัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ
ดังนี้ 1)การจัดครูเข้าสอนพิจารณาถึงความรู้ ทักษะและสมรรถนะ ตลอดจนเจตคติที่จำเป็นของ
ครู 2) การจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น 3)การจัดบรรยากาศห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบ
คละชั้นครูควรคำนึงถึง เรื่องต่อไปนี้ พัฒนาการหรือระดับความสามารถของเด็ก ผลการเรียนรู้
ความสนใจ ความพึงพอใจ และปริมาณสัดส่วนเด็กต่อครูไม่ควรเกิน 20 คนซึ่งกิจกรรมการสอน
ในห้องเรียนคละชั้น ได้แก่ กิจกรรมสอนรวมชั้นกิจกรรมจับคู่กิจกรรมกลุ่มย่อยกิจกรรมสอน
โดยกลุ่มเพื่อนกิจกรรมการทำงานรายบุคคล และกิจกรรมการเรียนรู้กับครูเป็นกลุ่มย่อย

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2

ตอนที่ 3 การจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแบบคละชั้น

เรื่องที่ 3.1 การจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้น

ในการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ครูได้มีการจัดเตรียมกิจกรรมอย่างหลากหลายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละคน ซึ่งการจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมคละชั้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัว งานวิจัยในการเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนคละชั้น ชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่เพิ่มศักยภาพนักเรียน คือ การที่นักเรียนเข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในห้อง เช่น แผนผังโครงสร้างห้องเรียน พื้นที่ที่จัดไว้เฉพาะสำหรับแต่ละกิจกรรม และกฎระเบียบในการเข้าไปทำ กิจกรรมในพื้นที่นั้น ถ้าครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดแผนผังห้องเรียน และวางแผนตกแต่งพื้นที่ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จะช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและรักษากฎระเบียบที่ช่วยกันวางไว้ได้อย่างดีผล

การจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้น

การจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้น จึงควรจัดให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมคละชั้นดังนี้

1. จัดโต๊ะทำงานเดี่ยวสำหรับเด็กที่ศึกษาด้วยตนเอง โต๊ะทำงานสำหรับนักเรียนที่ทำงานเป็นคู่พื้นที่สำหรับนักเรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อยตั้งแต่ 3-6 คน
2. พื้นที่หรือมุมสำหรับนักเรียนที่ทำงานเสร็จแล้ว สามารถตรวจสอบแบบฝึกหัดหรือใบงานด้วยตนเอง
3. พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมศิลปะ ผลิตผลงานจากคอมพิวเตอร์ ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ค้นคว้า หรือสื่อ ซีดีต่าง ๆ
4. ศูนย์ค้นคว้ารายวิชา เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ฯลฯ
5. พื้นที่กว้างสำหรับการสอนแบบทั้งชั้นและพื้นที่สำหรับครูสอนนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยจะเห็นได้ว่าลักษณะของการเรียนรู้แบบคละชั้น กิจกรรมที่นักเรียนทำมีความหลากหลายและใช้เวลาในช่วงเดียวกัน เช่น นักเรียน ป.3 อาจทำโครงงาน หรือนักเรียน ป.2 อาจจับคู่เรียนรู้หรือทำงานด้วยกันเป็นคู่ ครูอาจสอนนักเรียน ป.1 เป็นรายบุคคลอย่างใกล้ชิด นักเรียนกลุ่มอื่นจะทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยศึกษาค้นคว้าจากศูนย์สื่อ ซีดี หนังสือค้นคว้า และคอมพิวเตอร์

การจัดห้องเรียนเพื่อการเรียนการสอนแบบคละชั้นเป็นสิ่งสำคัญมากเนื่องจากครูต้องจัดกิจกรรมหลายกิจกรรมในชั้นเรียนการจัดห้องเรียนจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนต้องเข้าใจโครงสร้างกฎกติกาของห้องเรียนอย่างชัดเจนถึงแม้ว่าไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่ตีที่สุดก็ตาม ซึ่งแนวทางการจัดห้องเรียนแบบคละชั้นที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การจัดมุมกิจกรรม

การจัดมุมกิจกรรมเป็นการจัดรูปแบบของห้องเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมเช่นการจัดที่นั่งให้นักเรียนนั่งทำงานคนเดียวสำหรับนักเรียนที่ศึกษาด้วยตนเองทำงานเป็นคู่ทำงานเป็นกลุ่มย่อยตั้งแต่ 3 - 6 คนโดยที่ห้องเรียนควรจัดเนื้อที่สำหรับอุปกรณ์ศิลปะวัสดุทัศนูปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์

และสื่อการสอนต่างๆจัดมุมสำหรับนักเรียนที่ทำงานเสร็จแล้วสามารถตรวจแบบฝึกหัดหรือใบงานด้วยตนเองจัดศูนย์ค้นคว้ารายวิชาเช่นศูนย์วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ภาษาไทยฯลฯจัดพื้นที่สำหรับการสอนแบบทั้งชั้นและสำหรับครูสอนนักเรียนเป็นรายกลุ่มย่อยดังนั้นการจัดมุมกิจกรรมจึงเป็นพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่ครูออกแบบขึ้นมากิจกรรมใดที่ครูต้องการให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนมีนักเรียนคนใดที่พอจะเป็นผู้ช่วยครูสอนเพื่อนได้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้เพียงใดการตอบคำถามเหล่านี้จะช่วยให้ครูตัดสินใจได้ว่าครูจะจัดมุมกิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างไรเพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสมการจัดโต๊ะและอุปกรณ์ต่างๆในห้องเรียนควรจัดเพื่อให้มุมของกิจกรรมมีความเหมาะสมกับชนิดหรือประเภทของกิจกรรมที่ครูต้องการให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนกิจกรรมที่พบมากที่สุดในชั้นเรียนมี 7 กิจกรรมได้แก่การศึกษาหรือเรียนคนเดียวหรือทำงานเงียบๆการสอบการสอนทั้งชั้นการทำงานเป็นคู่อภิปรายกลุ่ม การทำกิจกรรมที่ใช้สื่อทัศนูปกรณ์การสอนกลุ่มเล็กหรือครูช่วยสอนเสริมให้ในห้องเรียนแบบคละชั้นนั้นอาจมีหลายกิจกรรมที่จัดขึ้นในเวลาเดียวกันเช่น

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 5 อาจทำงานในกลุ่มศิลปะในขณะที่นักเรียนอีก 2 คนอาจสอนกันเองหรือเพื่อนช่วยสอนในวิชาคณิตศาสตร์นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 สองคนอาจเรียนกับครูและนักเรียนอีกหลายคนอาจทำงานที่ครูมอบหมายโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนั้นหน้าที่ของครูคือการจัดห้องเรียนสำหรับกิจกรรมทั้งหมดที่จะจัดขึ้นในเวลาเดียวกันให้ความสับสนน้อยที่สุดกำหนดไว้ในแผนการสอน

การจัดพื้นที่ต่างๆในบริเวณห้องเรียนแบบคละชั้นนั้นครูควรคำนึงถึงพฤติกรรมของนักเรียนเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งแบบการทำงานอิสระหรือทำงานเป็นกลุ่มเล็กซึ่งครูควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 34 - 35)

1.1 จัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับลักษณะของการทำงานของนักเรียนเช่นพื้นที่สำหรับนักเรียนที่ทำงานเดี่ยวต้องการความเงียบสงบควรจัดให้ห่างจากบริเวณที่นักเรียนทำงานกลุ่มย่อยซึ่งมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นซึ่งครูควรทำเครื่องหมายแสดงระดับการใช้เสียงติดไว้ในพื้นที่ศูนย์การเรียนหรือมุมประสบการณ์เพื่อเตือนใจเด็กในการใช้เสียงให้เหมาะกับกิจกรรมเช่น

- 0 ไม่ใช้เสียง
- 1 เสียงค่อย (จับคู่)
- 2 เสียงเบาได้ยินในกลุ่มย่อย
- 3 เสียงดังพอได้ยินทั้งห้อง

1.2 ใช้เฟอร์นิเจอร์กันพื้นที่ให้นักเรียนสังเกตและจำได้ว่าศูนย์การเรียนหรือพื้นที่นั้นใช้สำหรับทำกิจกรรมใดหรือป้ายนิเทศที่ใช้ในแต่ละศูนย์ควรมีขนาดแต่ไม่บังสายตาคูสามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึงและปรับพฤติกรรมนักเรียนได้เช่นกำกับดูแลให้นักเรียนในแต่ละพื้นที่หรือศูนย์การเรียนรู้ทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่ดูแลเรื่องจำนวนเด็กในแต่ละพื้นที่และการปฏิบัติตามข้อตกลงของศูนย์การเรียนรู้อะไรและข้อตกลงของห้อง

1.3 จัดมุมสื่อค้นคว้าสำหรับครูเป็นบริเวณที่ครูเก็บคู่มือแฟ้มใบงานแบบประเมินฯลฯรวมทั้งเป็นบริเวณที่ครูพบเด็กเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย

1.4 มุม/ศูนย์สื่อสำหรับเด็กควรจัดในพื้นที่ที่เด็กทุกคนมาใช้สื่อได้ง่ายเป็นพื้นที่กลางสำหรับทุกศูนย์มุมนี้ประกอบด้วยแบบเรียนอิเล็กทรอนิกส์พินิจงานานุกรมหนังสือ ค้นคว้าจากห้องสมุดวัสดุอุปกรณ์ของนักเรียนฯลฯ สิ่งเหล่านี้ต้องจัดให้เป็นระเบียบเพื่อให้นักเรียนหยิบใช้และนำมาคืนได้ถูกต้องด้วยตนเอง

1.5 การจัดผังบริเวณให้ส่งเสริมการทำกิจกรรมของเด็กโดยเกิดความคล่องตัวและไม่รบกวนกันเช่นจัดพื้นที่ให้เด็กสามารถเคลื่อนย้ายจากมุมหนึ่งไปสู่อีกมุมหนึ่งได้อย่างอิสระบริเวณที่เป็นมุมค้นคว้าของเด็กต้องไม่เดินทะลุมุมเงียบที่เป็นมุมทำงานส่วนตัวมุมคอมพิวเตอร์สื่อทัศนูปกรณ์ต้องมีปลั๊กไฟอยู่ใกล้สื่ออุปกรณ์สำหรับแต่ละวิชาต้องอยู่ในพื้นที่ที่ได้ทำกิจกรรมและหยิบใช้ง่าย

1.6 สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่มีนักเรียนป.1 หรือเด็กอนุบาลอยู่ในห้องด้วยกันเด็กกลุ่มนี้จะอ่านหนังสือไม่ออกหรืออ่านได้เล็กน้อยดังนั้นครูจึงควรใช้สีและรูปภาพจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ว่ามุมใดทำกิจกรรมใดรวมทั้งให้พื้นที่นักเรียนที่เรียนสูงกว่าช่วยแนะนำน้องจุดสำคัญคือในห้องเรียนคละชั้นเราจะฝึกให้เด็กมีวินัยในตนเองและเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนรู้จากเพื่อนพี่และครูเด็กแต่ละคนจึงต้องฝึกกระบวนการเรียนรู้และเข้ามุมทำกิจกรรมได้ถูกต้อง

2. มุมกิจกรรมเฉพาะ

ในการจัดห้องเรียนนั้นในการทำกิจกรรมในมุมหรือบริเวณที่จัดไว้ต้องสามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้ได้โดยสะดวกในบริเวณที่จัดไว้สำหรับนักเรียนทำคนเดียวหมายความว่าครูต้องจัดโต๊ะนักเรียนแยกออกไปจากบริเวณที่นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ดังนั้นการจัดโต๊ะเก้าอี้และเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องเรียนจึงควรให้เหมาะสมกับชนิดของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในมุมหรือบริเวณต่างๆที่จัดไว้

3. การปรับวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของนักเรียน

ในห้องเรียนแบบคละชั้นสิ่งสำคัญควรพิจารณาคืออายุและความแตกต่างของนักเรียนเช่นควรพิจารณาขนาดของโต๊ะ - เก้าอี้วัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับนักเรียนหากมีนักเรียนที่อายุต่างกันมากเป็นต้น

การใช้สื่อการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นต้นๆที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้หรือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อาจใช้แถบสีแทนรายวิชาและใช้รูปภาพแทนตัวหนังสือซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับข้อจำกัดของนักเรียน

4. การจัดที่นั่งแบบยืดหยุ่น

ความยืดหยุ่นเป็นกุญแจสำคัญในการจัดห้องเรียนแบบคละชั้นนักเรียนจะทำงานเคลื่อนที่จากกลุ่มหนึ่งไปสู่กลุ่มหนึ่งในแต่ละวันบ่อยครั้งที่นักเรียนต้องทำงานคนเดียวบางที่ต้องทำงานเป็นกลุ่ม ดังนั้นการจัดที่นั่งแบบไม่ยืดหยุ่นจึงไม่เหมาะสมการจัดที่นั่งในห้องเรียนแบบดั้งเดิมนักเรียนจะนั่งที่เดิมตลอดและใช้โต๊ะเป็นที่เก็บสมุดหนังสือแต่การจัดที่นั่งในห้องเรียนแบบคละชั้นนักเรียนจะไม่ได้เป็นเจ้าของที่นั่งเดิมตลอดเวลาและสมุดหนังสือจะเก็บไว้ในชั้นที่ครูจัดเตรียมไว้ให้

5. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีหลายชั้นเรียนมาเรียนรวมในห้องเรียนเดียวกันสิ่งที่ควรคำนึงถึงเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ดังนี้

- 5.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้
- 5.2 สร้างแรงจูงใจเมื่อเด็กเกิดความสนใจและมีความพึงพอใจในการเรียน
- 5.3 จัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างของนักเรียนด้านความพร้อมความถนัดความสนใจและความเชื่อ
- 5.4 ใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้
- 5.5 จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของนักเรียน
- 5.6 ห้องเรียนสะอาดจัดเก็บสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้เป็นหมวดหมู่สะดวกต่อการนำไปใช้
- 5.7 นักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัยและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
- 5.8 มีป้ายนิเทศหรือที่จัดแสดงผลงานของนักเรียนที่เหมาะสม

6. การจัดตารางเรียนแบบคละชั้น

ในโรงเรียนขนาดเล็กที่สอนแบบคละชั้นสามารถปรับตารางเรียนให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้แบบคละชั้นโดยจัดตารางเรียนช่วงเช้าเน้นการเรียนรู้ด้านภาษาและคณิตศาสตร์ภาคบ่ายจัดแบบบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นทักษะสำคัญที่เป็นทักษะร่วมในการแสวงหาความรู้เช่น ทักษะการคิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นทักษะการสื่อสาร เป็นต้น

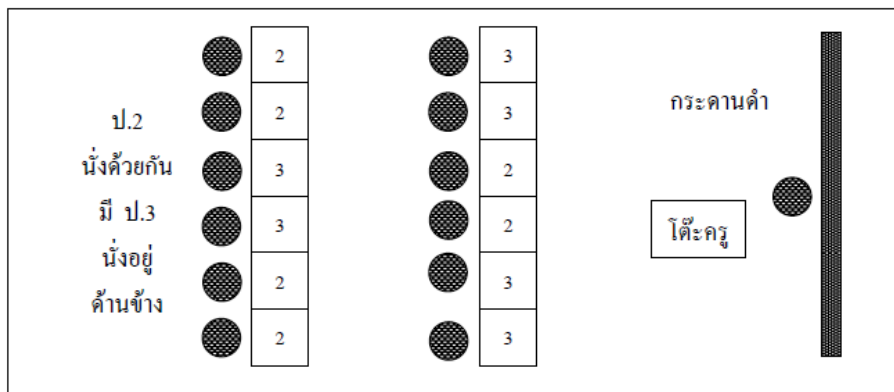
สรุปได้ว่าการจัดห้องเรียนแบบคละชั้นสิ่งที่จะต้องพิจารณามีหลายประเด็นได้แก่การจัดการกิจกรรมและระดับความดังของเสียงในห้องการจัดโต๊ะเก้าอี้การจัดแหล่งเรียนรู้ของครูและนักเรียน การจัดมุมกิจกรรมเฉพาะการปรับวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของนักเรียนและการจัดที่นั่งตั้งนั้นในการจัดห้องเรียนแบบคละชั้นครูควรตระหนักเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมและผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น

7. การจัดกลุ่มผู้เรียนในห้องเรียนแบบคละชั้น

Collingwood (1991 : 33) ได้อธิบายถึงการจัดประเภทของการจัดกลุ่มผู้เรียนในห้องเรียนแบบคละชั้นไว้ดังนี้

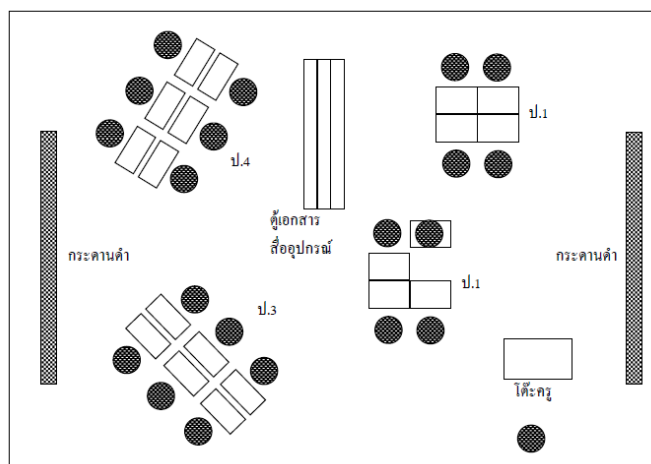
1. การจัดกลุ่มผสมความสามารถ (The Mixed Ability Group) การจัดกลุ่มแบบนี้แต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนหลากหลายลักษณะและความสามารถทั้งเด็กเก่งและเด็กอ่อนอยู่ในกลุ่มเดียวกันเด็กอ่อนอาจเก่งในบางเรื่องเช่นเล่นกีฬาเก่งสามารถช่วยกลุ่มทำโครงการกีฬาในโรงเรียนได้เด็กอ่อนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเองจะรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนเป็นบางครั้ง

เทคนิควิธีสอนกลุ่มแบบนี้จะใช้เพื่อนช่วยสอน (Peer Teaching) โดยครูเลือกเอาเด็กเก่งหรือเด็กที่มีอายุมากกว่าทำงานกับเด็กที่อายุน้อยกว่าหรือเรียนอ่อนดังภาพประกอบ 1

การจัดห้องเรียนแบบนี้จัดเมื่อครูรู้ว่าผู้เรียนที่อายุมากกว่าสามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่อายุน้อยกว่าให้เรียนรู้เรียกว่าเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Teaching) จากตัวอย่างแสดงวิธีการจัดชั้นเรียนแบบคละชั้นซึ่งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นั่งอยู่ด้วยกันและมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั่งอยู่ด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถหันไปหานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่อต้องการความช่วยเหลือในการตรวจแบบฝึกหัดนักเรียนอายุมากกว่าสามารถช่วยนักเรียนที่อายุน้อยกว่าในการอ่านหรือเขียนนั่นคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถช่วยงานสอนของครูได้มาก

2. การจัดกลุ่มอายุเดียวกัน (The Same Age Group) การจัดกลุ่มแบบนี้จัดโดยยึดอายุตามปฏิทินของเด็กที่พบโดยทั่วไปคือการแบ่งเป็นระดับชั้นการจัดกลุ่มลักษณะนี้มีสมมติฐานว่าผู้ที่มีอายุเท่ากันจะมีความก้าวหน้ามากหรือน้อยในอัตราความเร็วเท่ากันเช่นมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วแบ่งเป็น 2 กลุ่มตามอายุและสอนแยกวิชากัน ดังภาพประกอบ 2]

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างการจัดห้องเรียนตามกลุ่มอายุของผู้เรียนห้องเรียนแบบคละชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 4 (ประถมศึกษาปีที่ 1 = 8 คนประถมศึกษาปีที่ 3 = 6 คนประถมศึกษาปีที่ 4 = 6 คน)

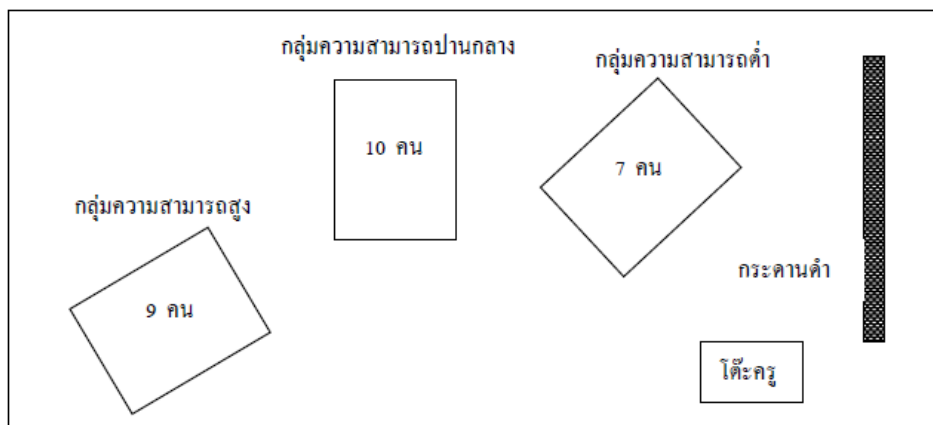
การจัดห้องเรียนลักษณะนี้จะเห็นได้ว่ามีลักษณะไม่เป็นทางการมากนักการจัดโต๊ะเก้าอี้ไม่จัดให้หันหน้าเข้าหาครูการจัดที่นั่งเป็นเชิงสังคมมากขึ้นเพราะผู้เรียนนั่งเป็นกลุ่มเล็กๆและหันหน้าเข้าหากันครูสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนคุยกันได้และทำงานร่วมกันได้ครูไม่ได้คาดหวังให้ผู้เรียนอยู่แบบเงียบๆ แต่ได้พูดคุยกันได้เมื่อครูถามหรือทำกิจกรรมน่าสนใจและสนุกสนานผู้เรียนก็ไม่ควรส่งเสียงดังเกินไปหรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

จากภาพจะเห็นได้ว่าพื้นที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือส่วนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 4 ในส่วนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 จะอยู่ใกล้กระดานดำและตู้เอกสารและสื่ออุปกรณ์นอกจากนี้จะสังเกตเห็นว่าอยู่ใกล้กับโต๊ะครูซึ่งครูสามารถดูแลและช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดการมีฉากกั้นจะช่วยให้ห้องเป็นสัดส่วนและไม่รบกวนซึ่งกันและกันแต่ทั้งนี้ครูจะต้องเดินและพูดคุยกับผู้เรียนตลอดเพื่อดูแลและช่วยเหลือ

3. การจัดกลุ่มทางสังคม (The Social Group) การจัดกลุ่มแบบนี้จัดตามความสัมพันธ์ของเด็กคือเด็กที่เป็นเพื่อนใกล้ชิดหรือมีความสัมพันธ์ทางครอบครัวจะจัดเข้ากลุ่มด้วยกันการจัดกลุ่มประเภทนี้เด็กจะไม่รู้สึกว่าการแข่งขันในกลุ่มอาจรวมเอาเด็กชายอายุ 11 ปีและพี่สาวอายุ 16 ปีอยู่กลุ่มเดียวกันกลุ่มแบบนี้จะช่วยสร้างความมั่นใจในตนเองขึ้นในเด็กที่เรียนอ่อนเด็กที่มีปัญหาทางสังคมเช่นขี้อายเก็บตัวพูดน้อย เป็นต้นจะช่วยเพิ่มความมั่นใจมากขึ้นดังนั้นครูจึงควรจัดกลุ่มสังคมโดยไม่ลืมวางแผนการจัดกลุ่มให้เป็นกลุ่มแบบผสมความสามารถของเด็กด้วย

4. การจัดกลุ่มตามความสามารถ (The Same Ability Group) การจัดกลุ่มแบบนี้จัดกลุ่มกว้างๆตามความสามารถของเด็กออกเป็น 3 ระดับคือกลุ่มความสามารถสูงกลุ่มปานกลางและกลุ่มความสามารถต่ำทั้งนี้ควรคำนึงว่าเด็กที่มีความสามารถต่ำความจริงแล้วเขาอาจมีความสามารถอย่างอื่นระดับปานกลางหรือสูงก็ได้แต่ที่ผลสัมฤทธิ์ต่ำอาจเป็นเพราะมีเหตุผลบางอย่างเช่นเด็กหุนหันพลั้งใจคนเป็นเด็กเก่งแต่ผลสัมฤทธิ์ต่ำเพราะมีความพิการ เป็นต้น

การจัดกลุ่มในลักษณะนี้ทำให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับเด็กที่มีความสามารถระดับเดียวกันเขาได้แบ่งปันอุปกรณ์การเรียนรู้และให้ความรู้ซึ่งกันและกันได้ดีการแก้ปัญหาและความเร็วในการทำงานจะเป็นระดับเดียวกันแต่ทั้งนี้งานที่ให้เด็กทำไม่ควรยากหรือง่ายเกินไปเพราะถ้าง่ายไปเด็กก็รู้สึกสบายเกินไปแต่ไม่ยากเกินไปจนทำไม่ได้นอกจากนี้งานที่ให้เด็กทำต้องเป็นงานที่ทำได้อย่างมีชีวิตชีวาการจัดกลุ่มแบบนี้เด็กจะมีปัญหาทางการเรียนน้อยและรู้สึกสบายใจดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างการจัดห้องเรียนตามกลุ่มความสามารถ (ห้องเรียนคละชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 4 (ประถมศึกษาปีที่ 3 = 10 คนและชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 = 16 คน)

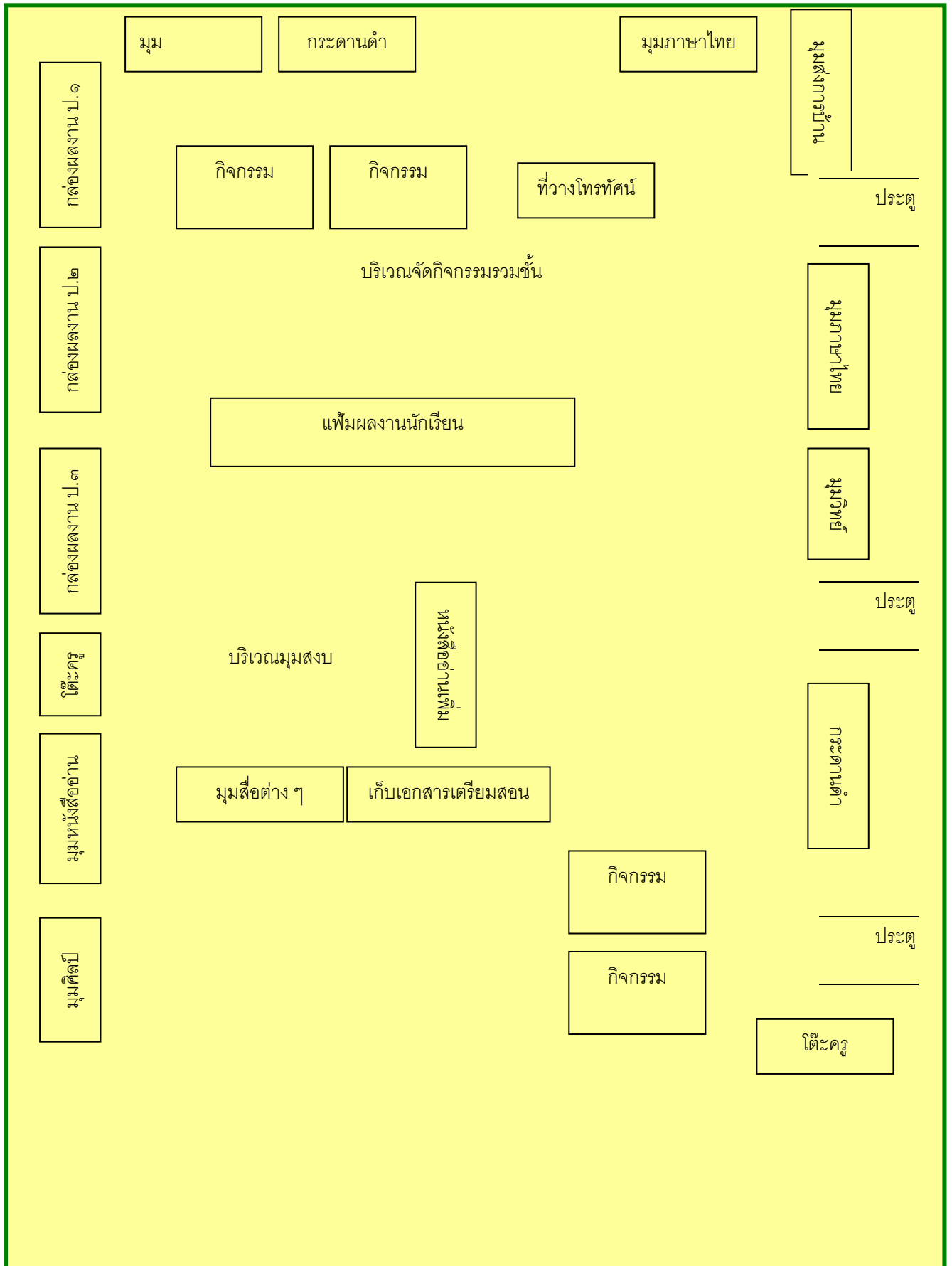
การจัดกลุ่มผู้เรียนในห้องนี้จัดตามระดับความสามารถโดยเชื่อว่ากลุ่มที่ความสามารถสูงต้องการเอาใจใส่จากครูน้อยกว่ากลุ่มอื่นดังนั้นจึงจัดให้เด็กกลุ่มนี้อยู่ไกลจากครูส่วนกลุ่มที่อ่อนจะจัดให้นั่งใกล้ครูที่สุดและอยู่หน้าชั้นเนื่องจากเด็กบางคนมีปัญหาทางการเรียนรู้เช่นเด็กความสามารถต่ำจะเกิดความเบื่อหน่ายและคับข้องใจได้ง่ายดังนั้นเมื่อได้นั่งใกล้ครูทำให้ครูช่วยเหลือได้ง่ายและเด็กที่รบกวนคนอื่นครูจะแก้ปัญหาได้ทันก่อนที่จะมีปัญหามากขึ้นจากตัวอย่างนี้ ผู้เรียนทั้ง 16 คนมีอายุตั้งแต่ 6 - 15 ปีดังนั้นครูจึงต้องทำงานกับผู้เรียน 3 กลุ่มที่แบ่งโดยความสามารถและวุฒิภาวะ

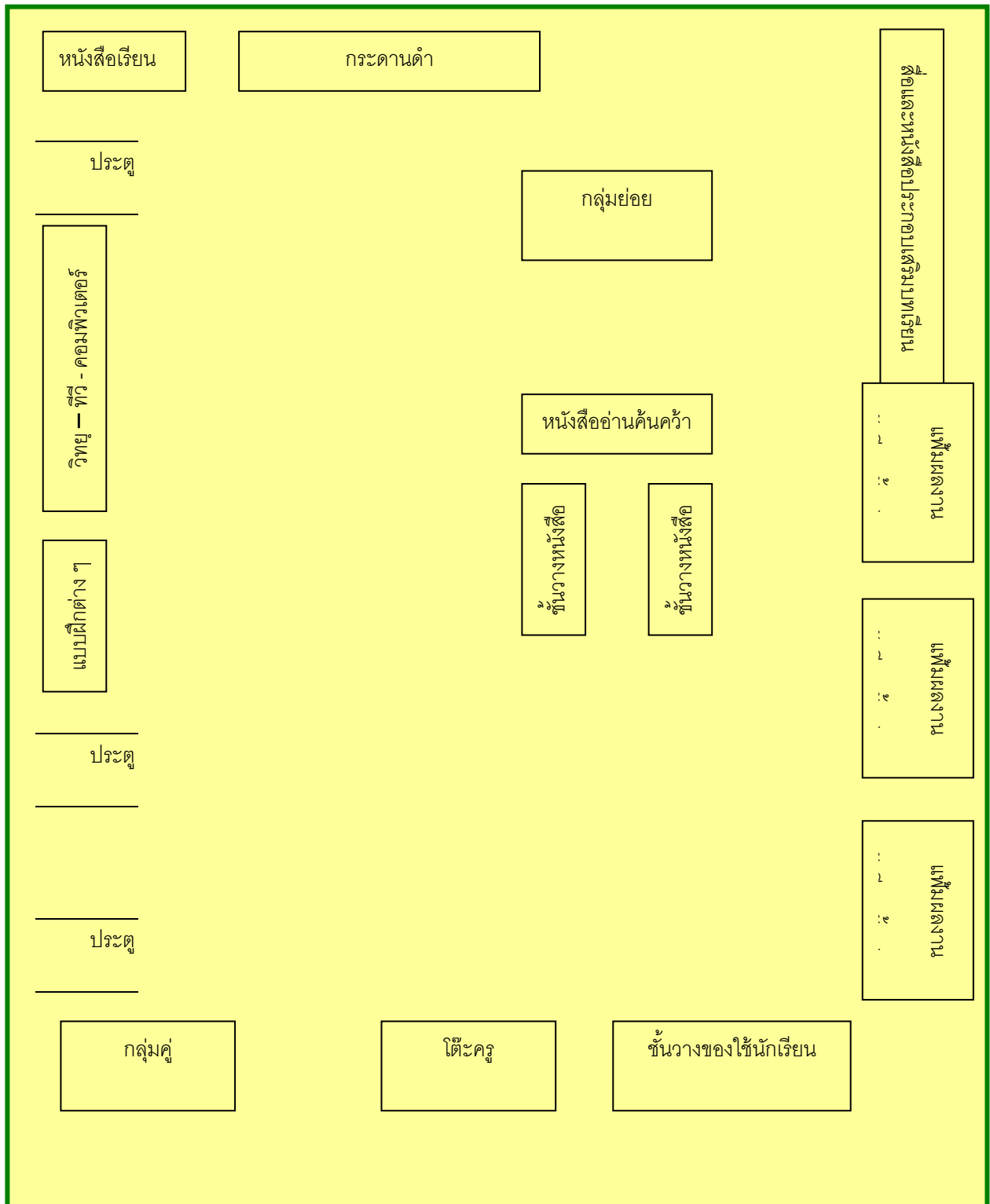
การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบคละชั้นที่นักเรียนมีความต้องการและความสามารถหลากหลายครูจึงนำวิธีสอนแบบกลุ่มมาใช้โดยการจัดกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษานั้นครูควรพิจารณาถึงความต้องการของบุคคลและกลุ่มควบคู่กันไปโดยที่ครูสามารถจัดกลุ่มนักเรียนในรูปแบบต่างๆเช่นการสอนทั้งชั้น (Whole class) การสอนแบบกลุ่มใหญ่ (Large Group) การสอนแบบกลุ่มเล็ก (Small Group) การสอนแบบกลุ่ม 3 คน (Triads) การสอนแบบกลุ่ม 2 คน (Pairs) และการสอนแบบรายบุคคล (Working Individually) ในการสอนครูสามารถเลือกวิธีการจัดกลุ่มนักเรียนโดยปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ลักษณะของกลุ่มแบบต่างๆส่งผลต่อการเรียนรู้และความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผู้อื่นการจัดกลุ่มแบบคละความสามารถ (Mixed-Ability Grouping) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากที่สุดการจัดกลุ่มตามความสามารถทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกทางลบในระยะยาวแต่สามารถนำมาใช้ได้ในระยะสั้นสำหรับการสอนเฉพาะบางเรื่องการสอนแบบจัดกลุ่มตามความสามารถใช้สำหรับการสอนตามความต้องการเฉพาะของผู้เรียนซึ่งไม่ใช่การสอนนักเรียนทีละคนแต่เป็นการสอนนักเรียนตามความต้องการเฉพาะกลุ่มมากกว่าเฉพาะบุคคลที่มีความต้องการคล้ายกันในเวลาเดียวกัน

การจัดกลุ่มนักเรียนแบบยืดหยุ่นช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้ตามพื้นฐานความสนใจและความต้องการของนักเรียนเมื่อครูจัดกลุ่มนักเรียนตามความสนใจไม่ใช่จัดตามความสามารถจะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากผู้อื่นมากที่สุดนักเรียนต้องการโอกาสในการเรียนรู้แบบร่วมมือและได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าจากการทำงานร่วมกับผู้อื่นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะช่วยให้มีความเข้าใจและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการเรียนรู้ร่วมกัน

สรุปได้ว่าการจัดกลุ่มในห้องเรียนแบบคละชั้นที่นักเรียนมีความต้องการและความสามารถหลากหลายมีหลายวิธีใดในการจัดกลุ่มนักเรียนนั้นครูควรพิจารณาถึงความต้องการของบุคคลและกลุ่มควบคู่กันไปโดยที่ครูสามารถจัดกลุ่มนักเรียนในรูปแบบต่างๆได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างแผนผังการจัดห้องเรียนแบบคละชั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3

สรุป

การจัดพื้นที่ในห้องเรียนคละชั้น ควรจัดโต๊ะทำงานเดี่ยวสำหรับเด็กที่ศึกษาด้วยตนเอง และโต๊ะทำงานสำหรับนักเรียนที่ทำงานเป็นคู่พื้นที่สำหรับนักเรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อยตั้งแต่ 3-6 คนมีพื้นที่หรือมุมสำหรับนักเรียนที่ทำงานเสร็จแล้ว สามารถตรวจสอบแบบฝึกหัดหรือใบงานด้วยตนเองมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมศิลปะ ผลิตผลงานจากคอมพิวเตอร์ ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ค้นคว้า หรือสื่อ ซีดีต่าง ๆ มีพื้นที่กว้างสำหรับการสอนแบบทั้งชั้นและพื้นที่สำหรับครูสอนนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยและต้องมีศูนย์ค้นคว้ารายวิชา เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทยฯลฯ ด้วย

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3

ตอนที่ 4 การวัดผลประเมินผลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน

เรื่องที่ 4.1 การวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถใน ห้องเรียนคละชั้น

การวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถในห้องเรียนคละชั้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องรู้นักเรียนแต่ละคนมีความรู้พื้นฐานในแต่ละเรื่องขนาดไหน มีความสามารถด้านใดบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ที่ครูต้องจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนรายคนก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน

การวัดความรู้ ความสามารถของนักเรียนเพื่อจัดกลุ่ม ควรวัดก่อนเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือก่อนการเรียนรู้แต่ละหน่วยและครูสามารถกำหนดเกณฑ์ในการจัดกลุ่มได้ตามความเหมาะสม เช่น คะแนนเต็ม 20 ใช้เกณฑ์การจัดกลุ่ม ดังนี้

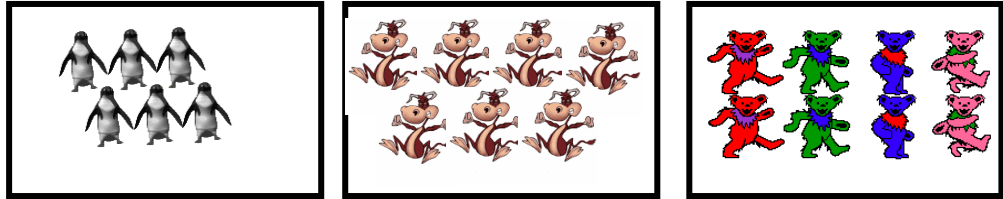
ทำถูกต้อง	14	ข้อขึ้นไป	อยู่ในกลุ่มเก่ง
ทำถูกต้อง	7-13	ข้อ	อยู่ในกลุ่มปานกลาง
ทำถูกต้อง	6	ข้อลงมา	อยู่ในกลุ่มอ่อน

ตัวอย่าง เช่น การวัดความรู้พื้นฐานความสามารถของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2,3

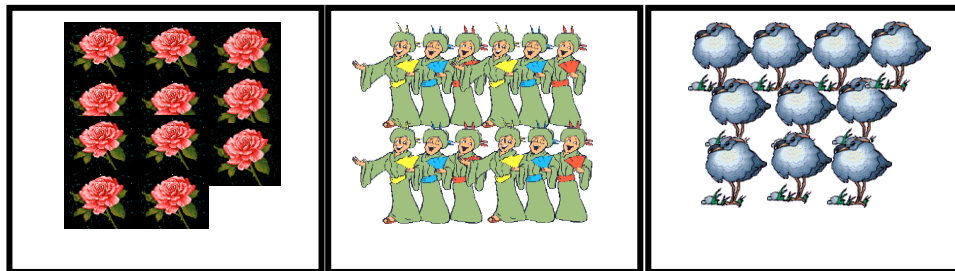
(ตัวอย่าง) แบบวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถ
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2,3

คำชี้แจง

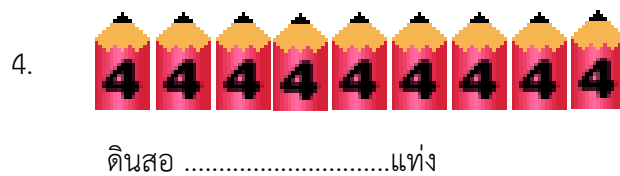
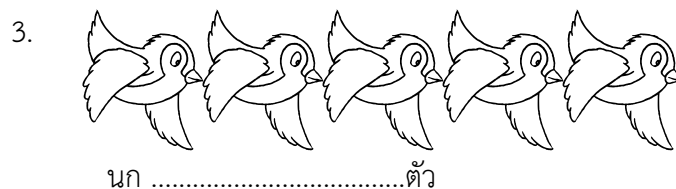
1. แบบวัดความรู้พื้นฐานดีทั้งหมด ใช้เวลาประเมิน 20 นาที
ก. ทำเครื่องหมาย X ทับรูปที่แสดงจำนวนต่อไปนี้
1. จำนวน “แปด”

2. จำนวน “สิบสอง”

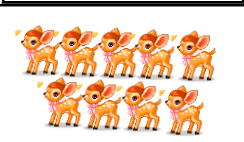
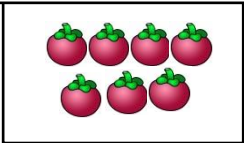

ข. เติมตัวเลขแทนจำนวนสิ่งของต่อไปนี้

ดอกกุหลาบดอก

ค. จับคู่ตัวเลขกับภาพให้ถูกต้อง

6.		10
7.		7
8.		4
9.		5
10.		9

ง. เติมตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทยและตัวหนังสือให้ตรงกับภาพที่กำหนด

ข้อ	ค่าของตัวเลข	ตัวเลขฮินดูอารบิก	ตัวเลขไทย	ตัวหนังสือ
11				
12				
13				

จ. นำตัวเลขที่กำหนดให้เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

14. 789

หลักพัน	หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย

.....อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....

15. 1054

หลักพัน	หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย

.....อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....

16. 9876

หลักพัน	หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย

.....อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....
อยู่ในหลัก มีค่า.....

ฉ. เติมเครื่องหมาย ><หรือ = ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

17. 99 89

18. 9999099

ช. เรียงลำดับจำนวนต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

19. เรียงจากน้อยไปหามาก 9898, 8978, 10009, 7007, 890

.....

20. เรียงจากมากไปหาน้อย 10090, 909, 8345, 990, 2099

.....

เด็ก ๆ ตั้งใจทำแบบทดสอบ

กันหน่อยนะครับ.....เสร็จแล้ว

จะมีรางวัลให้ทุกคนเลย

ผลการวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนที่ได้	อยู่ในกลุ่ม
1	เด็กชายนภัทร พัลลพ	9	ปานกลาง
2	เด็กหญิงกุหลาบ หอมยิ่ง	17	เก่ง
3	เด็กหญิงพันทิพา ยั้งยืน	4	อ่อน
4	เด็กชายอนุจินต์ ลาภผล	8	ปานกลาง
5	เด็กชายอุทิศ บุรพา	6	อ่อน
6	เด็กหญิงศรีสมร มั่นคง	11	ปานกลาง
7	เด็กหญิงนุชรี ดุจดี	15	เก่ง

ผลการวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนที่ได้	อยู่ในกลุ่ม
1	เด็กหญิงวิภาพร หอมวงศ์	10	ปานกลาง
2	เด็กหญิงวาสนา มากมี	12	ปานกลาง
3	เด็กหญิงสุขเกษม มีทรัพย์	5	อ่อน
4	เด็กชายกิตติ อยู่เจริญ	14	เก่ง
5	เด็กหญิง ชิดชนก ปกเศกเกล้า	18	เก่ง
6	เด็กชายมงคล พลวัต	11	ปานกลาง
7	เด็กชายนภดล ศรีรุ่งเรือง	4	อ่อน
8	เด็กหญิงวันเพ็ญ ภาคพิริยะ	16	เก่ง

เมื่อดำเนินการวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนแล้ว โรงเรียนได้จัดกลุ่มนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 เพื่อจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยการ
เรียนรู้ที่ 1 จำนวนชวณพิศ ดังนี้

กลุ่มกุหลาบพันปี (กลุ่มเก่ง) ประกอบด้วย

1. เด็กหญิงกุหลาบ หอมยิ่ง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เด็กหญิงนุชรี ดุจดี	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เด็กชายกิตติ อยู่เจริญ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. เด็กหญิงชิดชนก ปกเศกเกล้า	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มกุหลาบเถา (กลุ่มปานกลาง) ประกอบด้วย

1. เด็กชายนภัทร พัลลพ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เด็กชายอนุจินต์ ลาภผล	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เด็กหญิงศรีสมร มั่นคง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

4. เด็กหญิงวิภาพร หอมวงศ์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
5. เด็กหญิงวาสนา มากมี	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
6. เด็กชายมงคล พลวัต	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มกุหลาบเลื้อย (กลุ่มอ่อน) ประกอบด้วย

1. เด็กหญิงพันทิพา ยั่งยืน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เด็กชายอุทิศ บุรพา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เด็กหญิงสุขเกษม มีทรัพย์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. เด็กชายนภดล ศรีรุ่งเรือง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เมื่อวัดความรู้พื้นฐาน นำมาจัดกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถแล้ว การพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ ครูผู้สอนต้องมีสื่อหรือแบบฝึกที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนตามระดับความสามารถ ดังนั้น สื่อ หรือใบงาน แบบฝึกที่ใช้ต้องมีความแตกต่างกัน

หากครูผู้สอนจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน สื่อ/ใบงานหรือแบบฝึกที่ครูใช้ ควรสอดคล้องกับระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง : สื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มอ่อน
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จำนวนชนวนพิศ

.....

แบบฝึก หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จำนวนชนวนพิศ
ชั่วโมงที่ 2

สำหรับนักเรียนกลุ่มกุหลาบเลื้อย

คำสั่ง ให้นักเรียนช่วยกันเติมตัวเลขในช่องว่างให้ถูกต้อง

0	1	2		4
5		7		9
	11		13	
15		17		19
20	21			24
	26	27		29
30	31		33	
35		37		39
	41		43	

สมาชิกกลุ่ม

1.
2.
3.
4.

แบบฝึก หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จำนวนชวงพิศ
ชั่วโมงที่ 2

สำหรับนักเรียนกลุ่มกุหลาบพันปี

คำสั่ง ให้นักเรียนช่วยกันเติมตัวเลขในช่องว่างให้ถูกต้อง

ชุด ก.

	97			100			103		
106			109					114	
		118				122			
126				130					135
			139					144	

ชุด ข.

2345			2348					2353	
		2357				2361			
				2369			2372		

ชุด ค.

		9973					9978		
9981		9983			9986			9989	
				9995			9998		10000

สมาชิกกลุ่ม

1.
2.
3.
4.

หมายเหตุ สำหรับนักเรียนกลุ่มกุหลาบเถา (กลุ่มปานกลาง) ใช้แบบฝึกในแผนการสอน
คละชั้น

สรุป

การวัดความรู้ ความสามารถของนักเรียนเพื่อจัดกลุ่ม ควรวัดก่อนเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือก่อนการเรียนรู้แต่ละหน่วยและครูสามารถกำหนดเกณฑ์ในการจัดกลุ่มได้ตามความเหมาะสม และเมื่อวัดความรู้พื้นฐาน นำมาจัดกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถแล้ว การพัฒนานักเรียน ตามศักยภาพ ครูผู้สอนต้องมีสื่อหรือแบบฝึกที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนตามระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนด้วย

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 4 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4

ใบงานที่ 2

ชื่อหลักสูตรการสอนแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและห้องเรียนคละชั้น
ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น

คำสั่ง

หลังจากศึกษาแนวคิด/หลักการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น ขอให้จัดชั้นเรียนแบบคละชั้นในโรงเรียนตัวอย่างที่กำหนดให้ กรณีศึกษา โรงเรียนเล็กดีศรีปริดา พร้อมทั้งระบุเหตุผลในการจัดชั้นเรียน

คำชี้แจง

ข้อมูลโรงเรียนเล็กดีศรีปริดา

ข้อมูลบุคลากร

ครูจำนวน ๕ คน (รวมผู้บริหารสถานศึกษา)
นักการภารโรง ๑ คน

วุฒิการศึกษา/วิชาเอก/อายุ

ผู้บริหารชาย	๑ คน	วุฒิ กศ.ม.	วิชาเอกบริหารการศึกษา	อายุ ๔๘ ปี
ครูชาย	๓ คน	ครูหญิง	๑ คน	
ครูสามารถ	วุฒิ คบ.	วิชาเอกเกษตร	อายุ ๓๙ ปี	
ครูสมชาย	วุฒิ คบ.	วิชาเอกเกษตร	อายุ ๕๔ ปี	
ครูวีระ	วุฒิ ศศ.บ.	วิชาเอกภาษาอังกฤษ	อายุ ๔๗ ปี	
ครูราตรี	วุฒิ คบ.	วิชาเอกนาฏศิลป์	อายุ ๔๑ ปี	
นักการภารโรง	วุฒิ ปวช.	สารพัดช่าง	อายุ ๓๔ ปี	

ข้อมูลนักเรียน

จำนวนนักเรียน ๖๗ คน จัดเป็นห้องเรียน ๘ ห้องเรียน สอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึง ประถมศึกษาปีที่ ๖ - อนุบาล ๑ จำนวน ๓ คน

- อนุบาล ๒	จำนวน	๒	คน
- ประถมศึกษาปีที่ ๑	จำนวน	๙	คน
- ประถมศึกษาปีที่ ๒	จำนวน	๑๒	คน
- ประถมศึกษาปีที่ ๓	จำนวน	๗	คน
- ประถมศึกษาปีที่ ๔	จำนวน	๑๑	คน
- ประถมศึกษาปีที่ ๕	จำนวน	๑๓	คน
- ประถมศึกษาปีที่ ๖	จำนวน	๑๐	คน

ใบงานที่ 3

ชื่อหลักสูตร การสอนแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและห้องเรียนคละชั้น
ตอนที่ 3 การจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแบบคละชั้น

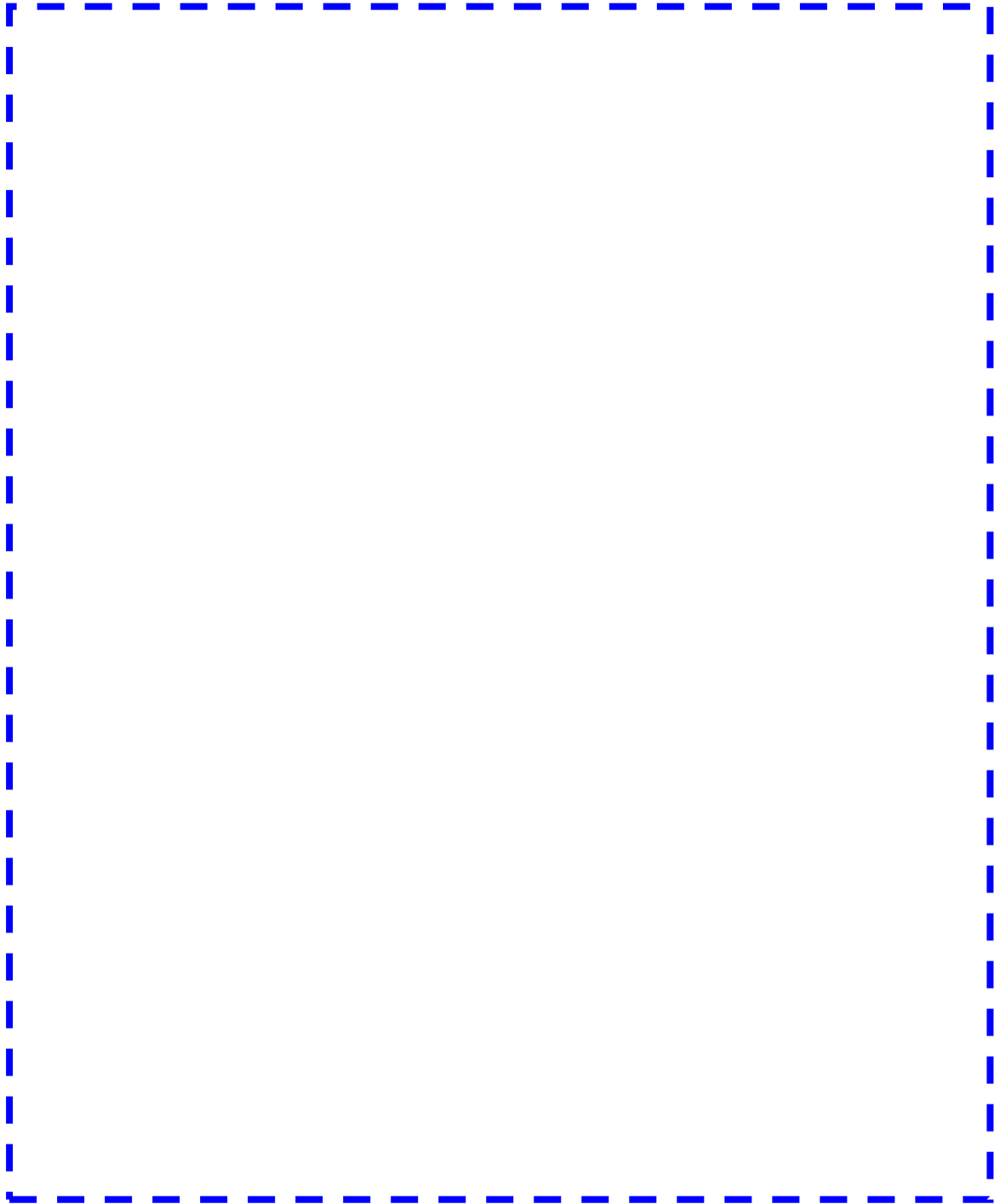
คำสั่ง

หลังจากศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดห้องเรียนแบบคละชั้น ขอให้ท่านสรุปลักษณะ
ห้องเรียนคละชั้นที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนของท่าน พร้อมทั้งจัดทำผังห้องเรียน และระบุ
พื้นที่ที่ท่านคิดว่าจำเป็นต้องมีในห้องเรียนคละชั้น

พื้นที่หรือมุมที่คิดว่าจำเป็นต้องจัด

1.
2.
3.
4.
5.

ผังห้องเรียนคละชั้น โรงเรียน

ใบงานที่ 4.1

ชื่อหลักสูตร การสอนแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและห้องเรียนคละชั้น
ตอนที่ 4 การวัดความรู้พื้นฐานเพื่อจัดกลุ่มความสามารถในห้องเรียนคละชั้น

คำสั่ง

จากข้อมูลที่กำหนด ขอให้ทุกท่านกำหนดเกณฑ์ในการจัดกลุ่มได้ตามความเหมาะสม
จากนั้นทำการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามกลุ่มที่ได้กำหนด

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนที่ได้	อยู่ในกลุ่ม
1	เด็กหญิงวิภาพร หอมวงศ์	10	
2	เด็กหญิงวาสนา มากมี	12	
3	เด็กหญิงสุขเกษม มีทรัพย์	5	
4	เด็กชายกิตติ อยู่เจริญ	14	
5	เด็กหญิง ชิตชนก ปกเทศเกล้า	18	
6	เด็กชายมงคล พลวัต	11	
7	เด็กชายนภดล ศรีรุ่งเรือง	4	
8	เด็กหญิงวันเพ็ญ ภาคพิริยะ	16	

เกณฑ์ที่กำหนด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....